TRØNDELAG SAMMEN

Ni prioriteringer for 2027–2031

1. En offentlig skole nær ungdommene
Vi vil gjeninnføre nærskoleprinsippet og bevare en desentralisert offentlig skolestruktur med et bredt utdanningstilbud. Samarbeid med ungdomsskolene skal gi elevene en trygg overgang.

2. Mer praktisk læring og flere fagarbeidere
Elevene skal få lære mer gjennom praktiske oppgaver og erfaring fra arbeidslivet. Vi vil inngå forpliktende avtaler om flere læreplasser.

3. Trygge transportårer og et kollektivtilbud til en akseptabel pris
Vi vil prioritere vedlikehold og trafikksikkerhet på fylkesveiene. Kollektivtilbudet skal henge sammen og gi folk rimelige reisemuligheter til arbeid, skole og fritid i både by og distrikt. Folk og varer skal komme trygt fram.

4. Beredskap som fungerer under kriser
Vi skal styrke beredskapen gjennom matproduksjon, energiforsyning, transport og sterke lokalsamfunn. Kommunene, næringslivet og offentlige tjenester skal være forberedt på å håndtere kriser sammen.

5. Flere arbeidsplasser og mer lokal verdiskaping
Vi vil gi trønderske bedrifter bedre tilgang til kompetanse, kapital og oppdrag. Naturressurser, forskning og teknologi skal skape arbeidsplasser og mer lokal foredling. Vi vil styrke lønnsomheten i landbruket og utvikle fiskeri og havbruk med større verdiskaping og lavere miljøbelastning.

6. Kraft og nett til industriutvikling
Vi vil produsere mer fornybar energi, bygge ut nettet raskere og bruke energien bedre. Kraften skal gi industrien mulighet til å utvikle seg og skape arbeidsplasser, med lokal forankring og respekt for naturen.

7. Kultur, friluftsliv og deltakelse for alle
Vi vil innføre gratis hall- og baneleie for barn og unge og åpne fylkeskommunale bygg for kultur og frivillighet. Økonomi, bosted og funksjonsevne skal ikke hindre deltakelse i kultur, idrett og friluftsliv.

8. Trygge jobber og seriøse offentlige innkjøp
Vi skal sikre hele, faste stillinger, et trygt arbeidsmiljø og reell medbestemmelse. LO-koordinatoren skal gjeninnføres. Offentlige innkjøp skal stille krav til lønns- og arbeidsvilkår, fagkompetanse og lærlinger – og kravene skal følges opp.

9. En fylkeskommune som driver utvikling i regionene
Vi skal igjen gjøre fylkeskommunen til en spydspiss for utvikling i regionene i Trøndelag. I samspill med kommunene, næringslivet, fagbevegelsen og kunnskapsmiljøene skal vi hjelpe gode ideer fram og koble dem til kompetanse, kapital og oppdrag. Rollen som regional samfunnsutvikler skal merkes gjennom investeringer, arbeidsplasser og muligheter i hele fylket.

TRØNDELAG SAMMEN

Vi trøndere er best når vi spiller på lag; arbeidsfolk, næringsliv, frivillige organisasjoner, politikere og det offentlige. Trøndelag er et Norge i miniatyr, med sterke bysamfunn og hundrevis av små og store lokalsamfunn. Her har vi naturressurser, praktisk kunnskap og teknologi- og forskningsmiljøer i verdensklasse. Vi er gjensidig avhengige av hverandres innsats. Gårdbrukeren, rørleggeren og lastebilsjåføren er like viktige som lektoren, tannlegen og kulturarbeideren. Det er dette vi mener med by og land – hand i hand.

Skole er vår viktigste sak. Den offentlige fellesskolen skal gi ungdom frihet til å forme sitt eget liv og kompetanse til å bygge framtidas Trøndelag. Vi vil ha mer praktisk læring, sterke lag rundt elevene og gode utdanningsmuligheter i hele fylket. Skolene skal gi arbeidslivet fagfolk og lokalsamfunnene framtidstru.

Alle skal ha frihet til å være seg selv og mulighet til å delta. Vi skal bekjempe diskriminering og fjerne hindringer knyttet til økonomi, funksjonsevne og bakgrunn. Skoler, transport, bygg og kulturtilbud skal være universelt utformet, med individuell tilrettelegging når det trengs.

Vi har store ambisjoner for Trøndelag. Vi skal utvikle industrien, produsere og foredle mer av ressursene våre og skape nye arbeidsplasser gjennom forskning og teknologi. Fylkeskommunen skal være en pådriver for denne utviklingen. Gjennom utdanning, samferdsel, kultur og næringspolitikk skal vi gjøre det mulig for kommuner, bedrifter og fagmiljøer å løfte sammen. Gode ideer skal finne kompetanse, samarbeidspartnere og kapital, og trønderske bedrifter skal ta del i investeringene samfunnet står foran.

Arbeidsplasser, tjenester og levende kulturmiljøer gir grunnlag for bosetting i hele fylket. Det styrker også beredskapen vår. Mat, energi, transport og kompetanse må være tilgjengelig når kriser rammer. Derfor skal trygghet og beredskap prege måten vi utvikler Trøndelag på.

Arbeiderpartiet vil bruke fylkeskommunens politiske kraft til å åpne muligheter og få ting til å skje. Arbeidsfolk skal bli hørt og ha innflytelse over utviklingen. Verdiene vi skaper skal komme fellesskapet til gode. Med utviklingslyst, tydelige ambisjoner og vilje til å løfte sammen skal vi bygge framtidas Trøndelag

.

Framtidas videregående skole i Trøndelag

Alle elever skal få mulighet til å fullføre videregående opplæring med fagbrev, kompetansebevis eller studiekompetanse. Den offentlige fellesskolen skal forberede ungdom på et arbeids- og næringsliv som trenger dem, uavhengig av bakgrunn og bosted.

Praktisk læring for framtidas arbeidsliv

Et Trøndelag som utvikler seg, trenger fagarbeidere og kompetanse i industrien, landbruket, havbruket, teknologinæringene og de offentlige tjenestene. Skolene skal samarbeide tett med arbeidslivet om relevante utdanningstilbud. Opplæringen må bli mer praktisk og variert, med flere muligheter til å lære gjennom å utføre oppgaver, skape, og prøve seg i arbeidslivet.

Fleksible løp skal gjøre det mulig å kombinere teori og praksis, og få mer tid og bedre oppfølging når det trengs.

Alle skal med

Vi skal gjøre det vi kan for at alle ungdommer fullfører videregående opplæring. Vi vil styrke samarbeidet mellom ungdomsskolene og de videregående skolene, slik at elevene får en trygg overgang, bedre kjennskap til utdanningstilbudene samt tidlig og tett oppfølging når de trenger det.

Ingen skal gå gjennom skolen uten å bli sett og fulgt opp. Vi vil styrke laget rundt eleven med fagfolk som har tid og kompetanse til å bygge trygge læringsmiljøer og følge opp fravær, mistrivsel og faglige vansker tidlig. Sammen med kommunene vil vi sikre tilgang til helsesykepleier på alle videregående skoler, med mål om tilstedeværelse hver skoledag. Elevene skal vite hvor de kan få hjelp med psykiske og fysiske helseutfordringer. Skolene skal ha tydelige rutiner for å forebygge og følge opp mobbing, vold og overgrep. Elever skal få mer tid og tilpassede løp når det trengs, og hjelp til å komme tilbake dersom de avbryter opplæringen.

Vi vil gjøre opplæringen mer praktisk og variert også for elever på studieforberedende utdanningsprogram. Gjennom tettere samarbeid med trøndersk arbeidsliv skal elevene få bruke fagkunnskapen sin på konkrete oppgaver og bli kjent med mulighetene for videre utdanning og arbeid i egen region.

Vi vil inngå forpliktende avtaler med arbeidslivet om flere læreplasser og følge opp ungdom i overgangen fra skole til læretid. Alle yrkesfagelever skal få hjelp til å finne lærebedrift, og søkere som står uten plass, skal få tett oppfølging og et alternativt opplæringstilbud. Fylkeskommunen skal selv ta inn flere lærlinger og stille krav om lærlinger i offentlige innkjøp.

Kompetanse og framtidstru i hele Trøndelag

De videregående skolene er arbeidsplasser, kulturarenaer og kompetansemiljøer som er utrolig viktige for lokalsamfunnene i Trøndelag. Det er her evner utvikles, og fremtidstro blir til. Skolene skal med et bredt linjetilbud, og nær beliggenhet, gi ungdom mulighet til å bygge ei framtid i egen region og sikre arbeidslivet nødvendig kompetanse. Utviklingen av skoletilbudet skal ta hensyn til både elevene, arbeidslivets behov og utviklingen i hele Trøndelag.

Vi vil gjeninnføre nærskoleprinsippet og bevare en desentralisert offentlig skolestruktur med et bredt utdanningstilbud. Ungdom skal ha en forutsigbar mulighet til å gå på skolen som ligger dem nærmest, samtidig som de kan søke særskilte fagtilbud andre steder i fylket. Vi ønsker ikke etablering av kommersielle privatskoler som svekker elevgrunnlaget og tilbudene i den offentlige fellesskolen

Endringer i alderssammensetningen og økende behov for arbeidskraft krever at vi også tenker nytt om utdanningstilbudene og bruker ressursene klokt. Vi vil utdanne flere stolte fagarbeidere og åpne flere karriereveier for dem med yrkesfaglig bakgrunn. Fagskolene skal

ha høy kvalitet og utvikles tett på arbeidslivets behov, med kompetanse som kan tas i bruk i både næringslivet og det offentlige.

Videregående opplæring er en av fylkeskommunens aller viktigste oppgaver. Der skal den enkelte få frihet og muligheter til å forme sitt eget liv, for å kunne bidra til fellesskapet som skal utvikle Trøndelag.

Samferdsel, kommunikasjon og infrastruktur

Arbeidsfolk må komme seg på jobb, ungdom til utdanning og varer fram til markedene sine. Trygge transportårer og gode digitale forbindelser skal gi folk mulighet til å bo, arbeide og delta i samfunnet i hele Trøndelag.

Produksjonen, naturressursene og kompetansen langs kysten, i fjellbygdene, industrisamfunnene og byene skaper store verdier for oss alle. Som et kritisk ledd i dette må vi utvikle vei, bane, sjøtransport, luftfart og digital infrastruktur slik at forbindelsene mellom mennesker, bedrifter og markeder blir sterkere og tryggere. Transport, kraft og strømnett må planlegges sammen med næringsutviklingen.

Folk og varer må fram

Vi vil øke vedlikeholdsinnsatsen for å redusere etterslepet på fylkesveiene. Veier, bruer, tunneler og kaier må tåle tungtransport og krevende vær gjennom hele året. Gode forbindelser mellom vei, jernbane og havner skal gjøre godstransporten mer effektiv og styrke det trønderske næringslivets konkurransekraft.

Kollektivtrafikken skal være pålitelig, tilgjengelig og være til en akseptabel pris. Buss, tog, fly, båt, ferje og bestillingstransport må fungere sammen. Overganger og tilbud skal være tilpasset arbeidsliv, skole og behovet på fritiden. Jernbanen skal binde bo- og arbeidsmarkedene tettere sammen. I byområdene skal flere kunne reise kollektivt, gå og sykle. I distriktene må fleksible løsninger gi reelle reisemuligheter også der passasjergrunnlaget er lite. Tilbudets betydning for deltakelse og lokalsamfunn skal telle sammen med passasjertallene.

God mobil- og bredbåndsdekning er nødvendig for arbeid, offentlige tjenester og tryggheten vår. Vi vil samarbeide med kommunene, staten og utbyggerne om å lukke dekningshull og sikre pålitelige forbindelser i hele fylket.

Infrastruktur som tåler kriser

Infrastrukturen skal tåle ekstremvær, langvarige strømbrudd og svikt i digitale systemer – også når flere hendelser rammer samtidig. Vi vil styrke beredskapen gjennom vedlikehold, sikring og alternative transport- og kommunikasjonsløsninger. Offentlige transportavtaler skal stille krav til beredskap, og planer må følges opp med øvelser i samarbeid med kommunene, nødetatene og næringslivet. Nødetatene skal komme fram, mat og medisiner skal nå fram til folk, og nødvendig persontransport skal kunne opprettholdes under kriser. Arbeidsfolk, lokalkunnskap og transportkapasitet over hele fylket er en del av vår felles beredskap.

Utslippskutt som skaper arbeidsplasser

Transporten skal kutte utslipp og bidra til nye arbeidsplasser. Gjennom offentlige innkjøp og samarbeid med trønderske teknologi-, industri- og maritime miljøer vil vi utvikle og ta i bruk løsninger som styrker både transporttilbudet og næringslivet. Omstillingen må ivareta pålitelig drift, beredskap og trygge arbeidsvilkår.

Næringer i vekst og utvikling

Trøndelags styrke ligger i det unike samspillet mellom naturressurser, arbeidsfolk og kunnskapsmiljøer. Havet, jorda, skogen og fjellet gir grunnlag for produksjon, industri og opplevelser. Gjennom forskning, teknologi og praktisk kunnskap skal vi utvikle disse ressursene til flere trygge arbeidsplasser og større verdier for fellesskapet. Folk i byen og på landet er del av det samme skjebnefellesskapet, gjensidig avhengig av hverandres innsats. Det er dette vi mener med by og land - hand i hand.

Fylkeskommunen skal samle kommunene, næringslivet, fagbevegelsen og kunnskapsmiljøene, slik at vi sammen kan finne de beste investeringene, bygge den riktige kompetansen og bringe frem de innovasjonene vi har aller mest bruk for nå. Vi skal være en tydelig nasjonal stemme for trøndersk næringsliv. Vårt bidrag skal også åpne dører slik at arbeidsplasser utvikles, samtidig som vi stiller krav om seriøse arbeidsforhold, lærlinger, utslippskutt og lokal forankring til verdiskapingen.

Ressurser og foredling i hele Trøndelag

Vi vil ha aktive gårdsbruk av ulik størrelse i hele Trøndelag, der gårdbrukeren kan leve av å produsere mat på egne jord- og beiteressurser. God driftsøkonomi er en forutsetning for fortsatt drift, rekruttering og økt matproduksjon. Inntektsberegningene må gjenspeile gårdbrukernes faktiske kostnader og arbeidsinnsats, slik at inntektsutjevningen blir reell. Vi vil styrke rekrutteringen og gjøre overgangen fra båsfjøs til løsdrift økonomisk mulig også for små og mellomstore bruk. Naturbruksutdanning, forskning og rådgivning skal bidra til bedre matproduksjon, økt sjølforsyningsgrad og mer lokal foredling av råvarene. Korn og proteinvekster må dyrkes på egnede arealer, og gras- og utmarksressursene utnyttes i graslandet og beitedistriktene.

Fiskeri og havbruk skal gi arbeidsplasser, eksportinntekter og levende kystsamfunn. Vi vil styrke rekrutteringen til fiskeriene og følge opp veikartet for bærekraftig havbruk. Produksjonsmiljøene langs kysten skal kobles tettere til leverandørindustrien og forskningsmiljøene, slik at trønderske bedrifter kan utvikle og levere framtidas havbruksteknologi. Vekst skal bygge på bedre fiskevelferd, lavere dødelighet og ambisjonen om null lus, null rømming og vesentlig reduserte utslipp. Produksjonen må tilpasses naturens tåleevne og ta vare på villaksen og livet i havet. Vi vil styrke lokalt og regionalt eierskap, foredle mer av sjømaten i Trøndelag og utnytte restråstoffet bedre. Norske fôrråvarer fra havet, jordbruket og skogen skal knytte næringene tettere sammen og styrke matberedskapen.

Næringsmiddelindustrien og samvirkene binder matprodusenter, industriarbeidere og markeder sammen. Vi vil styrke markedssituasjonen og reguleringene i verdikjeden, som gjør det mulig å foredle mer av råvarene i fylket. En større del av verdiskapingen skal komme produsentene, arbeidsfolkene og lokalsamfunnene til gode. Aktiv matproduksjon og foredling i hele Trøndelag styrker beredskapen vår.

Skogen skal gi grunnlag for mer regional foredling og nye produkter. Vi vil styrke kompetansen innen skogbruk og treforedling og utvikle mulighetene for bruk av trevirke, bioenergi og restråstoff. Reindriftas ressursgrunnlag og sammenhengende beiteområder må ivaretas som grunnlag for næring og sørsamisk kultur. Fjellbygdenes næringsutvikling trenger virkemidler tilpasset avstandene, bosettingen og naturressursene.

Reiseliv, lokalmat, kultur og opplevelser skal gi flere helårlige arbeidsplasser. Vi vil koble næringene tettere sammen og legge til rette for at verdiskapingen bygger opp under lokalsamfunnene og tar vare på natur- og kulturverdiene.

Kraft og kapital til industriutvikling

Trønderske bedrifter trenger kraft og nettkapasitet for å investere, kutte utslipp og skape arbeidsplasser. Vi vil øke produksjonen av fornybar og utslippsfri energi, bygge ut nettet raskere og sørge for bedre utnyttelse av energien vi allerede har. Oppgradering av eksisterende anlegg, energieffektivisering og bruk av overskuddsvarme skal inngå i dette arbeidet. Utviklingen må skje med lokal forankring og respekt for naturen. Eksisterende industri, samfunnskritiske funksjoner og nye etableringer med varige arbeidsplasser og regionale ringvirkninger skal stå sentralt i prioriteringene.

Digitaliseringen krever sikker datalagring og kapasitet til å behandle data. Vi vil ha en kontrollert etablering av datasentre, der samfunnsnytte, arbeidsplasser, energieffektivitet og regional verdiskaping veier tungt. Tilgangen på kraft og nett må sette rammer for omfanget, slik at etableringene ikke fortrenger nødvendig kraft til eksisterende industri og framtidig industriutvikling.

Gode prosjekter må få tilgang til kapital. Fylkeskommunen skal bidra til å koble gründere og bedrifter med investorer, forskningsmiljøer og offentlige finansieringsordninger. Vi vil styrke regionale utviklingsmiljøer og gjøre det enklere for små og mellomstore bedrifter å få rådgivning og delta i innovasjon.

Kompetanse og beredskap som skaper muligheter

Næringslivet trenger fagarbeidere og muligheter til å utvikle kompetansen til dem som allerede er i jobb. Vi vil styrke samarbeidet mellom bedriftene, videregående skoler og fagskolene om læreplasser og relevant etter- og videreutdanning. Omstillingen skal skje sammen med ansatte og tillitsvalgte, og gi flere en vei inn i arbeidslivet.

Investeringene i forsvar, beredskap, energi og infrastruktur skal også fremover gi utviklingsmuligheter for trønderske bedrifter. Fylkeskommunen skal gjøre innkjøpsbehovene kjent og hjelpe bedriftene med å kvalifisere seg og samarbeide om leveranser. Slik bygger vi arbeidsplasser og kompetanse som styrker forsyningssikkerheten i hele Trøndelag.

Kultur i Trøndelag – fellesskap og tilhørighet

Kulturen fyller livene våre med mening og gir oss tilhørighet. Gjennom ulike kunst- og kulturuttrykk, kunst, idrett, frivillighet og lokale møteplasser bygger vi fellesskap som gjør Trøndelag til et godt sted å leve. For Arbeiderpartiet er det viktig at alle skal kunne oppleve, delta i og skape kultur, uavhengig av økonomi, bakgrunn og bosted.

Rom for deltakelse og skapende arbeid

Vi vil arbeide for gratis hall- og baneleie for barn og unge og gjøre fylkeskommunale bygg tilgjengelige for kultur og frivillighet. Åpne møteplasser og tilbud for egenorganisert aktivitet skal gi flere mulighet til å delta. Transport og kostnader må ses sammen med tilbudene, slik at de også er tilgjengelige i praksis.

Profesjonelle kunstnere, kulturarbeidere og frivillige trenger egnede lokaler og forutsigbare rammer. Vi vil arbeide for gode vilkår for teatrene i hele Trøndelag og styrke fylkesmusikerordningen, Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken. Barn, unge, voksne og eldre skal få kulturopplevelser i hele fylket. Folkemusikkarkivet skal ha gode rammer for å bevare og formidle musikktradisjonene våre. Institusjoner, lokale arrangører, spel og festivaler skal kunne utvikle tilbud sammen. Det skal være mulig å skape, formidle og leve av kunst og kultur i Trøndelag.

Vi vil arbeide for at Trøndelag får en rettferdig andel av statlige kulturmidler og blir representert i nasjonale kulturfora. Midlene skal fordeles rettferdig i fylket, og tilskuddsordningene må også treffe kulturfrivilligheten. Vi vil gi gaming og nye kulturuttrykk rom til å utvikle seg og samarbeide med kommunene om fritidsklubber med gode tilbud og kompetente ansatte.

Friluftsliv og natur for alle

Alle skal ha mulighet til å bruke naturen, uavhengig av økonomi, bosted og funksjonsevne. Vi vil sikre allmennhetens tilgang til friluftsområder og samarbeide med kommunene og frivillige organisasjoner om tilgjengelige turstier, nærfriluftsliv og muligheter for jakt og fiske. Utstyrssentraler og åpne aktivitetstilbud skal gjøre det lettere for flere å delta. Allemannsretten skal vernes og formidles sammen med plikten til å ta hensyn til naturen, dyrelivet, beitebruken og andre mennesker.

Museumsfylket Trøndelag – historie og fornyelse

Trøndelag er et av landets fremste museumsfylker! Museene tar vare på historien vår, og er viktige kunnskapsmiljøer og møteplasser. Vi vil sikre forutsigbare rammer for å bevare samlinger og bygninger og gjøre dem tilgjengelige for flere. Verdensarven skal tas vare på og formidles som en levende del av lokalsamfunnene, med kunnskap om naturressursene, arbeidet og menneskene som har formet dem.

Vi vil styrke sørsamisk språk og kultur og arbeide for en sørsamisk møtearena i Trondheim, i samarbeid med miljøene i Snåsa og på Røros. Nasjonaljubileet i 2030 skal gi aktivitet og deltakelse i hele fylket og synliggjøre mangfoldet i historien og samfunnet vårt. Kulturskolene skal få mulighet til å delta og gi barn og unge en aktiv rolle i markeringen.

Kultur bygger demokratisk beredskap

Biblioteker, museer og kulturarenaer gir rom for kunnskap, debatt og møter mellom mennesker. Et fritt og mangfoldig kulturliv bygger tillit og gjør oss bedre rustet til å møte polarisering og desinformasjon. Vi skal verne den kunstneriske friheten og støtte fellesskapene som binder by og bygd sammen.

Tannhelse som del av vår felles helsetjeneste

Økonomi og bosted skal ikke avgjøre om folk får nødvendig tannbehandling. Vi vil styrke den offentlige tannhelsetjenesten, sikre tilgjengelige tannklinikker i hele Trøndelag og rekruttere mer tannhelsepersonell til distriktene. Vi skal følge opp nasjonale utvidelser av tilbudet med bemanning og kapasitet, slik at nye rettigheter gir folk reell tilgang til behandling.

Trøndelag fylkeskommune som arbeidsgiver og innkjøper

Arbeiderpartiet skal sikre et seriøst og velorganisert arbeidsliv. Den norske modellen bygger på sterke parter, tillit og medbestemmelse. Fylkeskommunen skal gå foran, både på egne arbeidsplasser og i kravene til dem vi kjøper varer og tjenester fra

Trygge ansatte og reell medbestemmelse

Hele, faste stillinger skal være hovedregelen. Ansatte skal ha et trygt arbeidsmiljø, tid til å gjøre jobben og mulighet til faglig utvikling. Tillitsvalgte og verneombud skal ha tid, ressurser og reell innflytelse. Omstillinger skal gjennomføres i samarbeid med de ansatte, og deres fagkunnskap skal brukes til å utvikle tjenestene. Fylkeskommunen skal ta inn lærlinger og gi flere en vei inn i arbeidslivet.

Fellesskapets penger skal bygge et seriøst arbeidsliv

Vi skal stille tydelige krav til lønns- og arbeidsvilkår, fagkompetanse, lærlinger og HMS i offentlige anskaffelser. Leverandørkjedene skal være oversiktlige, og fylkeskommunen må ha kompetanse og ressurser til å kontrollere at kravene etterleves. Seriøse bedrifter skal ikke tape oppdrag til aktører som undergraver arbeidsfolks rettigheter.

Vi skal gjeninnføre LO-koordinatoren og styrke samarbeidet med Skatteetaten, Arbeidstilsynet og partene i arbeidslivet for å avdekke og forebygge sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.